

"Det frågtes blott, det gavs ej svar"

Till det som fortfarande debatteras av historiker och andra intresserade hör frågan om Sveaborgs öde under finska kriget. Sveaborg är som bekant en sjöfästning utanför Helsingfors- "Gibraltars like i vår nord", anlagd på 1700-talet av Augustin Ehrensvärd.

Det man frågar sig i dag är om det var klokt och realistiskt eller ett skamligt svek när kommandanten Cronstedt i maj 1808 kapitulerade utan strid och överlät Sveaborg till ryssarna, sedan han förgäves väntat på förstärkningar från Sverige. Förlusten av Sveaborg anses ha haft en avgörande betydelse för krigets utgång. I dikten Sveaborg är det emellertid ingen tvekan om att kapituleringen betraktades som ett skändligt svek.

*Tillbakaträngd var Finlands tropp,
vid polens gräns den stod;
dock flammade ännu vårt hopp,
dock glödde än vårt mod.
Att bota allt ej troddes svårt,
så länge Sveaborg var vårt.*

*Klar blev i hast var mulen blick,
när detta namn blott ljöd,
allt knot var slut, all sorg förgick,
det fanns ej köld, ej nöd.
Ny fart den finska björnen tog
och skakade sin ram och slog.*

Att Sveaborg fallit var först bara ett rykte, men till slut nåddes truppstyrkorna i norr av det säkra budet "att landets sista hopp gått ner, /att Sveaborg var svenskt ej mer."

*Har havets bottenlösa svall
det i sin avgrund sänkt,
har himlens blix, har åskans knall
dess fasta murar sprängt,
finns ingen man på vallen kvar?
Det frågtes blott, det gavs ej svar.*

I dikten Sveaborg nämns inte namnet på "den man, vars skuld det var, att denna tårflod rann". Och skammen skulle inte drabba hans ätt:

*Förtig hans ätt, nämn ej hans stam,
välj ej på den hans brott;
må ingen rodna för hans skam,
den drabbe honom blott.
Den som förrått sitt land, han har
ej ätt, ej stam, ej son, ej far.*

Och så avslutas dikten med den starka sista versen:

*Tag allt vad mörker finns i grav
och allt vad kval i liv
och bilda dig ett namn därav
och det åt honom giv;
det skall dock väcka mindre sorg
än det han bar på Sveaborg.*